

אושר

יאנוש קורצ'אק, עיונים במורשתו של יאנוש קורצ'אק, 4, עמ' 75-76
תרגום: אורי אורלב

- אָנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת מְאֻשֶּׁר – אוֹמֵר יֵלֵד.
 - אָנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת מְאֻשֶּׁרֶת – אוֹמֶרֶת יֵלְדָה.
 - אָנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת מְאֻשֶּׁר – אוֹמֵר צְעִיר.
 - אָנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת מְאֻשֶּׁרֶת – אוֹמֶרֶת צְעִירָה.
 - אָנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת מְאֻשֶּׁר – אוֹמֵר זָקֵן.
 - אָנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת מְאֻשֶּׁר – אוֹמֵר כָּל אֶחָד.
- אִין בְּעוֹלָם אָדָם שְׂיֵאמֵר: אָנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת אֲמָלָל.
אָנִי מְבַקֵּשׁ תְּשׁוּבָה לְשִׂאֲלָתִי: מָה זֶה אוֹשֶׁר, מָה זֹאת אוֹמֶרֶת לְהִיּוֹת מְאֻשֶּׁר.
כָּל אֶחָד אוֹמֵר אוֹתוֹ הַדְּבָר: אָנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת מְאֻשֶּׁר. אֵדָּ כָּל אֶחָד מְשִׁיב אַחֲרָת, מְפַנֵּי שֶׁהוּא מִבִּין אַחֲרָת אֵת הָאֻשֶּׁר.
- הֵיִיתִי רוֹצֵה לְעֲשׂוֹת תְּמִיד מָה שְׂמוֹצֵא חוֹן בְּעֵינַי. שֶׁלֹּא יִפְקֹד עָלַי אֵף אֶחָד. שֶׁכּוֹלֵם יִשְׁמְעוּ בְּקוֹלִי. כִּדּוּ אוֹמֵר אֶחָד. וְשִׁנִּי אוֹמֵר:
- הֵיִיתִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת עֲשִׂיר. לוֹ הֵיִיתִי עֲשִׂיר קוֹנֵה לְעֲצָמֵי אֵת הַבְּגָדִים הַיְפִים בְּיוֹתֵר, אֵת הָאֶכֶל הַטּוֹב בְּיוֹתֵר, הִנֵּה לִי חֶדֶר יָפֵה מְשֻׁלִּי, שֶׁלְחוֹן כְּתִיבָה וְאֶרֶז מְשֻׁלִּי וְהֵיִיתִי קוֹנֵה לִי כָּל מָה שֶׁהֵיִיתִי רוֹצֵה – הַרְבֵּה דְבָרִים יְקָרִים וְיָפִים – כָּל מָה שֶׁאֲנִי רוֹצֵה. זֶה הִנֵּה יְכוֹל לְהִיּוֹת אוֹשֶׁר. וְשִׁלְיִשִּׁי אוֹמֵר:
- שְׂיִהְיֶה לִי חֵבֶר טוֹב זֶה הָאֻשֶׁר הַגְּדוֹל בְּיוֹתֵר. שְׂיִעֲזֹר לִי, שְׂיִיעֲצֵ לִי, שְׂיִדְבֵּר אֵתִי, וְשִׂאוּכַל לְלַקֵּחַ אֵתוֹ, לְשַׁבֵּת לְיָדוֹ לִידֵּי הַשְּׁלֶחָן – תְּמִיד בְּיַחַד – הוּא וְאֲנִי. מְשַׁעֲמֵם כָּל-כֵּד, עֲצוּב כָּל-כֵּד וְלֹא נְעִים כְּשֵׂאִין לָד אֵף אֶחָד. כָּל אֶחָד עָסוּק בְּמִשְׁהוֹ אַחֵר, מְמַהֵר. בְּנֵי אָדָם רַבִּים כָּל-כֵּד מְסִתּוֹבְבִים סְבִיבֵי וְאֲנִי לְבַד. אֵף אֶחָד אֵינּוּ מְעַנְּנֵנִי אוֹתִי וְאֲנִי אֵינִי מְעַנְּנֵנִי אֵף אֶחָד. אֵף אֶחָד אֵינּוּ מְלִינֵה לִי דְבָר, אֵינּוּ רוֹצֵה לְשַׁמֵּעַ כְּשֵׂאֲנִי מְדַבֵּר, לֹא יִרְצֵה לְעֲזֹר כְּשֵׂאֲנִי לְמַשְׁהוֹ. אָנִי תְּמִיד נִמְצָא לְבָדִי בְּמַחְשְׁבוֹתַי. אֲפֹלוּ לֹא כְּדֹאֵי לִי לְהִשְׁתַּדֵּל, מְפַנֵּי שֶׁבִשְׂבִּיל מִי?
- רַבִּיעִי אוֹמֵר:
- הֵיִיתִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת חֲזָק, הִכִּי חֲזָק מִכָּל בְּנֵי הָאָדָם. הֵיִיתִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת זָרִיו, הִכִּי זָרִיו בְּעוֹלָם. הֵיִיתִי רוֹצֵה שֶׁכָּל מָה שֶׁאֲעֲשֶׂה יִצְלִיחַ לִי תְּמִיד וְשִׂיִּהְיֶה לִי כָּל מָה שֶׁאֲרַצֶּה, שֶׁאֲדַע כָּל מָה שֶׁאֲרַצֶּה לְדַעַת וְכָל מָה שֶׁאֲרַצֶּה לְעֲשׂוֹת. חֲמִישִׁי אוֹמֵר:
- הֵיִיתִי מְאֻשֶּׁר כְּשֶׁהֵיִיתִי קֶטָן וְהָיוּ לִי הוֹרִים. הִנֵּה לָנוּ טוֹב, נְעִים וְשִׂמְחָה. שְׁשִׁי אוֹמֵר:
- אָנִי אֲמָלָל מְפַנֵּי שֶׁאִין לִי כַח-רָצוֹן. אָנִי מִתְחִיל דְּבָרִים וְאֵינִי מְסַגֵּל לְגִמּוֹר. אָנִי רוֹצֵה לְקַרֵּא אֶבֶל לֹא מִתְחַשֵּׁק לִי. אָנִי אוֹמֵר שֶׁלֹּא אֲעֲשֶׂה זֹאת שְׁנִית וְאֲנִי חוֹזֵר וְעוֹשֶׂה. אָנִי יוֹדֵעַ שֶׁצָּרִיד לְנַהֵג כֵּד וְאֲנִי נִהַג אַחֲרָת. אֵינִי מְאֻמִּין לְעֲצָמֵי, אֵינִי בְּטוֹחַ בְּעֲצָמֵי וְנוֹרָא לֹא נְעִים לֹא לְהֵאֻמִּין לְעֲצָמָד.

שביעי אומר :

- הייתי יכול להיות המאשר באדם לולא הנה צריך לעשות כל-כך הרבה דברים מעצבנים. כל הזמן צריך לעשות משהו. לא הספקתי לגמר דבר אחד וכבר צריך לעשות משהו חדש וקשה ולא נעים. אין מנוחה לרגע.

- אני רוצה להיות מאשרת – אומרת ולדה.

- אני רוצה להיות מאשר – אומר ילד.

- אני רוצה להיות מאשר – אומר זקן.

כל אחד מבין אחרת את האשר ואפלו אותו אדם עצמו פעם אחת חושב כך, ופעם אחרת – אחרת. וכך הוא חושב :

- הנה לי טוב. הייתי מאשר, לא הבנתי את אושרי. כשהנה לי כדור, רציתי כדורגל. כשהנה לי כדורגל רציתי אופנים. בטח אחר-כך הייתי רוצה מכוננית, אולי מטוס משלי. מכונה שמקרינה סרטים ורדיו משלי ומי יודע מה עוד.

כאשר קנו לי משהו או נתנו, שמחתי רק בהתחלה, רק זמן קצר – ותוך מציא חן בעיני משהו אחר ועלו בדעתי מחשבות אחרות.

מדוע זה כך? מדוע זה כך שאין האדם מיטיב לדעת בעצמו מה הוא רוצה ודבר אינו מוצא חן בעיניו לארץ ימים?

משורר פולני כתב כך :

צפור יושבת לה על העץ

ותוהה על בני האדם, מה פשרם

החכם ביותר לא יוכל ליעץ ולומר היכן חבוי אפרם.

ורק בתוך לבם פנימה

אינם מחפשים אותו בכלל.

תפקידו של הלב לאהב.

הקבה רעבה אם אין נותנים לה מזון, אם היא ריקה ואין בה אכל – והלב רעב ועצוב

ומלא געגועים אם אין בו אהבה.

